

Kościół św. Jacka w Legnicy a Henryk Pobożny

[...] Także zgoda watykańskiej Kongregacji ds. Świętych nastąpiła w szczególnym dniu, bo 23 czerwca 2016 r., gdy przypadała 751. rocznica śmierci księżnej Anny Śląskiej. Fakt ten można odczytywać jako wsparcie księżnej dla starań o wyniesienie na ołtarze jej męża, ale można także uznać, że jest to znak dany przez Opatrzność, iż nie należy zapominać o księżnej jako kandydatce do chwały ołtarzy.

Do zgody kongregacji doszło niedługo po ujawnieniu (10 kwietnia 2016 r.) przez biskupa legnickiego Zbigniewa Kiernikowskiego Wydarzenia Eucharystycznego o znamionach cudu w kościele pw. św. Jacka w Legnicy, które to Wydarzenie miało miejsce 25 grudnia 2013 r. Podanie do publicznej wiadomości tego faktu nastąpiło niemal dokładnie w 775. rocznicę śmierci księcia (9 kwietnia 1241 r.), bo następnego dnia po niej.

Wydarzenie Eucharystyczne miało następujący przebieg: przy udzielaniu Komunii świętej, hostia upadła na posadzkę i została podniesiona, a następnie złożona do naczynia z wodą. Po pewnym czasie pojawiły się na niej przebarwienia koloru czerwonego. Naukowcy, którzy badali wyodrębniony z hostii przebarwiony fragment stwierdzili, że jest on najbardziej podobny do mięśnia sercowego ze zmianami, które często towarzyszą agonii. Więcej na ten temat można się dowiedzieć z publikacji: *Bóg przemówił w Legnicy*, red. I. Chłopkowska, Kraków 2017.

Kościół św. Jacka ma oczywiste związki z osobą Henryka Pobożnego i bitwą pod Legnicą, poczynając od osoby patrona kościoła – św. Jacka Odrowąża. Znamienne, bo nawiązujące do bitwy pod Legnicą były powody nadania tej świątyni wezwania św. Jacka. Otrzymała je po II wojnie światowej, kiedy do Legnicy przybyło wielu repatriantów ze Wschodu, pełnych niepokoju o swój los na tych ziemiach. Andrzej Niedzielenko (historyk, dyrektor Muzeum Miedzi w Legnicy) tak je wyjaśnia w książce: *Śladami Henryka Pobożnego i księżnej Anny*, red. S. A. Potycz, Legnica 2014:

„Legnica jednoznacznie kojarzyła się im [repatriantom] z bitwą z Tatarami w 1241 r., gdyż w każdej przedwojennej szkole na lekcjach historii uczono o tym znaczącym dla Europy wydarzeniu. Wiedzieli też, że św. Jacek żył akurat w tych czasach, kiedy Tatarzy najechali na Polskę oraz że uczestniczył on w ewangelizacji Rusi. Tam cudem uniknął śmierci w czasie oblężenia przez Tatarów Kijowa (1240). Miasto to zostało przez nich zdobyte i doszczętnie zniszczone. Święty Jacek, uchodząc ze spalonej stolicy Rusi, niósł w swych rękach – w sposób cudowny – ciężką figurę Matki Boskiej i puszkę z Najświętszym Sakramentem. Mając to w pamięci, repatrianci dawny kościół protestancki, teraz katolicki nazwali bliskim im wezwaniem św. Jacka.”

W kościele, w najważniejszej części nastawy ołtarzowej umieszczony jest obraz św. Jacka. Do wydarzeń związanych z bitwą pod Legnicą nawiązuje też duży fresk wykonany w 1966 r. przez Jana Molgę z okazji 1000. rocznicy Chrztu Polski. Przedstawia on św. Jadwigę, która po bitwie legnickiej klęczy przy okaleczonym ciele Henryka Pobożnego. Fresk znajduje się w doskonale widocznym miejscu, na balkonie po lewej stronie ołtarza. Także po lewej stronie ołtarza, ale w jego dolnej części, w dawnej łoży cesarskiej przy prezbiterium, znajduje się, od 2 lipca 2016 r., Kaplica Relikwii Hostii.

Warto też zwrócić uwagę, że Kościół św. Jacka powstał w miejscu kościoła pw. Męki Pańskiej i klasztoru pw. Chrystusa Bolesnego. Kościół i klasztor zostały wybudowane przez kartuzów w 1423 r. i przetrwały do czasów reformacji, kiedy to – najpóźniej w 1548 r. – uległy rozbiórce. Stało się tak, ponieważ protestanczy władcy Legnicy dążyli: „do zlikwidowania w mieście wewnątrzkościelnej opozycji przeciw swoim działaniom reformatorskim”, a przyczyniła się do tego: „niechętna postawa świeżo sprostestantyzowanego mieszczaństwa legnickiego” (cytaty z artykułu S. Jujeczki, „Kartuzja Passionis Christi pod Legnicą 1423-1548” opublikowanym w „Szkicach Legnickich”, t. 24).

Do Wydarzenia Eucharystycznego doszło zatem w miejscu, w którym kartuzi – prowadzący świątobliwe, całkowicie oddane Bogu życie (ich zadaniem jest rozwijanie w sobie Bożego życia przyjętego na chrzcie, które spełniają w mistycznym ciele Chrystusa) – spotkali się z nieprzyjaznym nastawieniem protestanckiej Legnicy. I właśnie w tym miejscu, po prawie pięciu wiekach od zburzenia kościoła i klasztoru Bóg przemówił, gdy hostia, czyli sam Jezus Chrystus jako prawdziwa ofiara, uległa w sposób cudowny przebarwieniu. W tym kontekście ówczesne wezwania kościoła (Męki Pańskiej) i klasztoru (Chrystusa Bolesnego) są wiele mówiące.

I z tym miejscem ma wyżej wymienione związki Henryk Pobożny określany jako postać chrystologiczna, która całe życie szła śladami Chrystusa, aż do końca. [...]

■ **Stanisław Andrzej Potycz** – tekst prelekcji wygłoszonej podczas Dnia Skupienia Bractwa Henryka Pobożnego (21.10.2017), który stanowi fragment powstającego artykułu pt. „Henryk Pobożny – kandydat na ołtarze”.